

Jóhs. Martin Olsen, fólkatingsmaður:

Nú mugu føroyingar standa saman

– Donsku fólkatingslimirnir vita als einki um støðuna í Føroyum

Tað tykist sum eru viðurskiptini millum Føroyar og Fólkatingsið alt ov tilvildarlig. Jóhs. Martin Olsen sigur at limirnir onga veruliga upplýsing hava fingið um støðuna seinastu árin, men bert hava sína vitan út frá tí, sum bløðini hava skrivað

Jóhs. Martin Olsen er varalimur í Fólkatingsinum fyri Edmund Joensen, løgmann. Hóast hann er nýggjur í starvi, so hevur hann longu vant seg við arbeidsgongdina í fólkatingsinum, sum als ikki líkist tí, sum føroysku politikarar fáast við í gerandisdegnum.

Arbeiðið gongur við rúkandi ferð. Fólk renna aftur og fram. Jóhs. Martin Olsen sigur skemtandi, at tað tykist sum eru tey bangin fyrri at koma ov seint til heimsins undirgang.

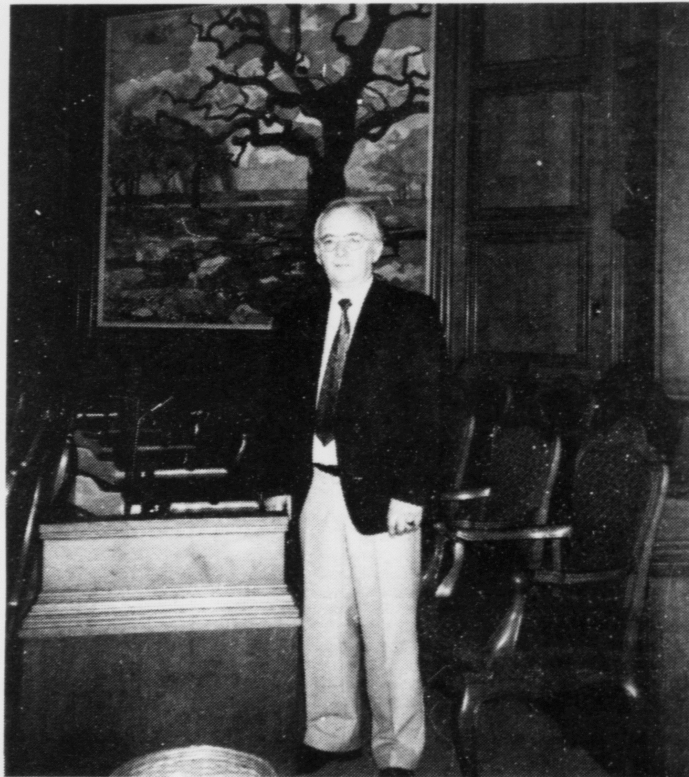
– Eg havi kortini stóra virðing fyrri hesum fólki, sum arbeiða at kalla allan sólarringin. Eru tey stódd í fólkatingsinum um dagin, so hava tey altíð onkran fund ella fyrilestur at halda um kvøldarnar.

– Viðvíkjandi støðuni í Føroyum og sáttmálasamráðingarnar millum landsstýrið og donsku stjórnina, so er arbeiðið í fólkatingsinum ikki merkt av hesum. Føroysku fólkatingsumboðini eru ikki við á hesum fundum. Jóhs. Martin Olsen harmast, at bert umboð fyrri landsstýrið eru við á fundinum.

– Støðan er so álvarsilig, at okkurt munagott noyðist at spyrjast burtur úr. Nú mugu føroyingar standa saman sum ein maður, uttan mun til politiskan lit. Tí hevði eg hildið, at tað hevði verið betur fyrri okkum, at eisini umboð fyrri andstøðuna komu til Danmarkar at fundast saman við landsstýringum, sigur Jóhs. Martin Olsen.

– Hvørjar vónir hevur tú um fundin?

– Eg vóni, at danska stjórnin nú hevur skilt, hvussu álvarsom støðan er í Føroyum og at teir fara at geva okkum ein skoða, so vit kunnu fara undir at bygja landið upp aftur. Um vit skulu megna tað, so noyðist danska stjórnin at geva okkum ein gjaldsskoða. Eitt nú niðurfrysta lánið í eini fimur ár, so vit kunnu fáa fiskivinnuna aftur á fótur. Vónandi fáa vit eisini stuðul at keypa 3. landsfisk. Ikki minni týðningarmikið er tað

at tosa um fólkaflýtingina. Eg vænti mæ, at hetta verður eitt punkt á fundarskránni, eins og evnið at skapa fleiri arbeiðspláss.

Flutti sjálvur av landinum
Jóhs. M. Olsen er sjálvur ein teirra, sum flutti av landinum. Hann býr við familju síni, konu og einum tilkomnum soni, í Randers. Hann sigur sína søgu soleiðis: – Orsøkin til at vit fluttu av landinum kom av, at eg átti í einum alibrúki í Eystur-oyggi. Alibrúkið fór á húsagang, og eg fór til Alaska at fiska. Í Alaska komu boðini til mín, at mín partur av skuldini í alibrúkinum var um 700.000 krónur.

– Einastu ráðini hjá okkum vóru at selja húsin, so vit kunnu gjalda skuldina. Tað var ikki lætt, tí húsin hevði eg sjálvur bygt, og tey stóðu í tónum hjá foreldrunum.

Jóhs. Martin Olsen er í dag 61 ára gamal, og hann og konan hava verið gift í 38 ár. Tey, eins og so nógv onnur, hava verið noyðd at broyta lívsgrundarlagið og brota upp úr nýggjum.

– Tað hevur gingið væl, sonurin er farin at ganga í

skúla, og eg havi havt arbeiði á eini maskinverksmiðju, eftir at eg gavst at sigla. Jóhs. Martin Olsen er maskinmeistari, og hevur tí ikki navi trupulleikar at fáa arbeiði uttan fyrri landoddarnar. Hann heldur, at alt er betur enn at skula liva við stórari skuld, tá ein er komin so væl til aldurs.

– Fólkatingsarbeiðið er ógvuliga áhugavert. Politikkur er samskipti millum menniskju, og hetta kemur eisini til sjónar í arbeiðinum í fólkatingsinum.

Jóhs. Martin Olsen hevur verið varamaður fyrri Paula Ellefsen í fólkatingsinum, men hann heldur ikki, at viðurskiptini síðani hann var hær seinast, eru broytt, hóast tingarbeiðið ikki líkist tí, sum var áður.

– Í dag verður alt arbeiðið flutt um EDV, og tí noyðast teir nýggju limirnir at fara á telduskeið, um teir skulu arbeiða her. Í teldukervinum eru allir upplýsingar, lógir og kunngerðir, upplýsingar um bústaðir hjá limunum o.a. Fólkatingslimirnir hava eisini í boði at leiga ella keypa sær eina ferðateldu ella vanligu teldu, at hava heima

tingbólki við Vinstra flokkinum, men hann hevur eisini hitt Poul Nyrup Rasmussen, forsætismálaráðharran.

– Mær dámar sera væl forsætismálaráðharran. Hann er dæmligur maður, miðsøkjandi í sinum politiskan virki og sera menniskjansligur.

Hann hevur sjálvandi eisini givið sær góðar stundir at tosa við Uffe Elleman-Jensen, formann í Venstreflokkinum.

– Eg haldi, at Uffe Elleman-Jensen nú er greiður yvir, hvussu álvarsilig støðan er í Føroyum. Eg vænti ikki, at tað verða trupulleikar við at fáa tinglimir fyrri Venstreflokkin at góðtaka eina nýggja avtalu.

Tað, at Jóhs. Martin Olsen hevur tosað við so nógvum danir um støðuna í Føroyum, gav úrslit í vikuni. Hann var í danska sjónvarpinum, har hann m.a. vísti á fólkaflýtingina og samanbar töluni við dansk viðurskipti. Tað vóru eins nógv fólk flutt, sum búgva í miðstæðaryrkunum í Keypmannahavn ella Árhús, og ein partur av økinum uttan um býin. Hesi øki høvdu verið avfólka, umframt tað, so segði hann, at einir 23 limir í fólkatingsinum høvdu vantað, eftir tølunum viðvíkj-

andi fólkaflýtingini í Føroyum.

Tað vakti ans í Danmark, og seinni í vikuni vendi svenska sjónvarpið sær til Jóhs. Martin Olsen, har eisini líknandi sending varð gjørd – við nógvum, vøkrum náttúrmyndum til, sum Jósh. Martin Olsen sigur tað.

Týðandi uppgáva

Hetta er upplýsandi arbeiði, sum vanlig fólk skilja, og føroyski fólkatingsmaðurin heldur, at slíkt arbeiði er partur av hansara uppgávu sum føroyskur politikari í Danmark. Fyri at vísa á, hvussu lítið danskir fólkatingslimir vanda sær um arbeiðið viðvíkjandi føroyskum viðurskiptum, sigur hann at enda:

– Tá eg skuldi greiða frá hesum í sjónvarpinum, vendi eg mær til fíggarnevnd Fólkatingsins, fyrri at vita, um teir kanska høvdu nýggjari tøl fyrri fólkaflýtingina enn eg hevði.

– Nevndin hevði einki nýtt at siga mær. Töluni vóru frá í fjør summar, tá fíggarnevndin vitjaði í Føroyum, sigur Jóhs. Martin Olsen.

Dagny

Framhald av síðu 3

geringen gerne tilsi- landsstyret bistand på konsulentbasis både fra em- bedsværkerne og på ministerniveau.

Stór dansk ávirkan á Vinnumenningarstovnin, og danskir embætismenn og ráðharrar skulu verða við til at gera eina vinnulivsætlan fyrri Føroyar.

Orð Øregaards

Fyri nú skjótt mongum árum síðani var orðskifti í tinginum um viðurskiptini Føroya og Danmarkar í millum. Eg nevndi tá, at skuldu vit hava eina heimastýrisskipan, so hevði tað verið frægari, um føroyingar beinanvegin í 1948 yvirtóku allar rakstrarútreiðslur og soleiðis fingu tamarhald á, hvussu stovnar og skipanir vóru útbýgd. Statskassin kundi so í staðin veitt stuðul til útygging av vinnulívnum, veggum, havnum og líknandi.

Men Jákup Frederik Øregaard – bygdamaður Óla Jacobsens og tingmaður fyrri Javnaðarflokkin í meira

enn ein hálvan mansaldur – mótmælti harðliga. Hann segði, at tá Heimastýrið kom, vóru politikarar samdir um, at tað mest umráðandi var, at føroyingar sjálfvirgu fingu allan avgerðarrætt vinnulívnum viðvíkjandi.

Nú er vent í holuni. Kanska ikki so lægið, tá hugsað verður um, at í Føroyum hava hetta seinasta árið verið fleiri røddir – onkur finst eisini í núverandi samgongu – sum hava mælt til, at ein riðil av danskum serfrøðingum skuldi keypast til Føroya at leggja okkum lag á, bæði alment og privat. Tankin um at ráða yvir sær sjálvum varð koyrdur í ein klodda-posita.

Tað ger tað helst eisini lættari at svølgja henda berka bita, at samstundis, sum avtalan varð gjørd, vóru nógvir føroyskir vinnulivsmenn og flestallir ráðgevarar óbeinleis lagdir undir illgruna um at vera meira ella minni kriminellir.

Finnbogi Ísakson

Neyst á Argjum

við lofti, til sølu um hóskaði boð fæst.

Tlf. 16094

Sinnisbati

Frítíðarhelið í Krossgøtu 15 er opið mánakvöld kl. 19–22.

Jóhs. Martin Olsen er í